

Bruxelles, 25 septembrie 2018
Înlocuiește avizul publicat la
28 martie 2018

AVIZ CĂTRE PĂRȚILE INTERESATE

RETRAGEREA REGATULUI UNIT ȘI ACQUIS-UL EURATOM

La 29 martie 2017, Regatul Unit a notificat intenția sa de a se retrage din Uniune în temeiul articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Prin urmare, cu excepția cazului în care se stabilește o altă dată printr-un acord de retragere ratificat¹, întreaga legislație primară și secundară a Uniunii va înceta să se aplice Regatului Unit începând cu data de 30 martie 2019, ora 00:00 (CET) (denumită în continuare „data retragerii”)². Regatul Unit va deveni în acel moment o „țară terță”³.

Pregătirea pentru retragere nu este o chestiune care prezintă interes doar pentru UE și pentru autoritățile naționale, ci și pentru entitățile din sectorul privat.

Având în vedere gradul considerabil de incertitudine care există, în special în ceea ce privește conținutul unui eventual acord de retragere și consecințele aferente, părților interesate implicate în domeniul nuclear li se amintesc consecințele juridice care vor trebui luate în considerare atunci când Regatul Unit va deveni o țară terță^{4, 5}.

Sub rezerva oricăror dispoziții tranzitorii care pot fi parte dintr-un eventual acord de retragere, Regatului Unit nu i se mai aplică, de la data retragerii, întregul set de dispoziții ale Euratom (acquis-ul Euratom). Acest lucru are în special următoarele consecințe⁶:

¹ Sunt în curs de desfășurare negocieri cu Regatul Unit în vederea ajungerii la un acord de retragere.

² În plus, în conformitate cu articolul 50 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană, Consiliul European, de comun acord cu Regatul Unit, poate decide în unanimitate că tratatele încetează să se aplice de la o dată ulterioară.

³ O țară terță este o țară care nu este membră a UE.

⁴ În ceea ce privește anumite aspecte legate de Euratom, UE încearcă să ajungă la soluții cu Regatul Unit în acordul de retragere. Principiile esențiale ale poziției UE/Euratom privind materialele nucleare și echipamentele utilizate pentru garanții (Euratom) pot fi consultate la următoarea adresă: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-nuclear-materials-and-safeguard-equipment-euratom_en.

⁵ Prezentul aviz nu vizează normele bazate pe Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

⁶ Se reamintește faptul că, deși nu fac obiectul acquis-ului Euratom, materialele, instalațiile, tehnologiile și echipamentele nucleare intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 428/2009 al Consiliului din 5 mai 2009 de instituire a unui regim comunitar pentru controlul exporturilor, transferului, serviciilor de intermediere și tranzitului de produse cu dublă utilizare. Pentru mai multe

1. POLITICA COMUNĂ DE APROVIZIONARE

Capitolul 6 din Tratatul Euratom prevede că livrările de minereuri, materiale sursă și materiale fisionabile speciale trebuie să fie asigurate printr-o politică de aprovizionare comună, bazată pe principiul accesului egal la sursele de aprovizionare. În acest scop, Agenția de Aprovizionare a Euratom (ESA) are dreptul exclusiv de a încheia contracte privind livrarea (importuri, exporturi și livrări în cadrul Comunității) de minereuri, materiale sursă și materiale fisionabile speciale. Statutul ESA prevede că acest drept exclusiv este exercitat prin cosemnarea de către ESA a tuturor contractelor încheiate între părți pentru materialele relevante. În cazuri specifice, poate fi necesară o autorizație distinctă din partea Comisiei înainte ca ESA să cosemneze contractul.

Începând cu data retragerii, Regatul Unit va înceta să mai participe la politica comună de aprovizionare. În consecință, începând cu data retragerii, cosemnarea de către ESA a contractelor referitoare la furnizarea de materiale nucleare (și, după caz, autorizarea Comisiei pentru astfel de contracte) în legătură cu Regatul Unit, va înceta să mai producă efecte.

Începând cu data retragerii, ESA și, dacă este cazul, Comisia vor trebui să țină seama de faptul că materialele transferate către Regatul Unit nu vor mai contribui la securitatea aprovizionării cu energie a Comunității și să efectueze o evaluare a regimului de garanții al Regatului Unit înainte de cosemnarea acestuia și, după caz, înainte ca o autorizație să poată fi acordată în ceea ce privește contractele menționate anterior.

Acest lucru nu aduce atingere celorlalte elemente ale contractelor a căror evaluare este de competența părților.

2. EXPORTURILE

2.1. Autorizația de a comercializa producția în afara Comunității

În conformitate cu articolul 59 din Tratatul Euratom, „încheierea” (cosemnarea de către ESA) a contractelor privind exportul de materiale nucleare produse în UE către o țară terță trebuie să fie autorizată de Comisie. Această autorizație nu poate fi acordată dacă destinatarii livrărilor nu îndeplinesc cerința privind respectarea intereselor generale ale Comunității sau în cazul în care termenii și condițiile din contractele în cauză sunt contrare dispozițiilor Tratatului Euratom⁷.

Începând cu data retragerii, această cerință se va aplica exporturilor din UE-27 către Regatul Unit.

detalii, a se vedea, „Aviz către părțile interesate - Retragera Regatului Unit și normele UE în domeniul licențelor de import/export pentru anumite mărfuri” (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_ro).

⁷ Comisia nu va acorda autorizația în cazul în care exportul de materiale nucleare produse în UE către o țară terță riscă să aducă atingere securității aprovizionării, pe termen mediu, a utilizatorilor din UE cu astfel de materiale sau, în cazul în care contractele respective sunt susceptibile de a pune în pericol obiectivul neproliferării nucleare promovat de UE.

2.2. Acordul părților terțe și alte proceduri speciale

Euratom a încheiat mai multe acorduri de cooperare nucleară⁸ cu țări terțe. În prezent, în temeiul acestor acorduri, produsele nucleare (inclusiv materiale, echipamente și alte produse nucleare prevăzute de obicei în astfel de acorduri) pot fi transferate în interiorul pieței comune nucleare pe teritoriul Comunității Euratom (inclusiv către și dinspre Regatul Unit) fără a fi supuse unei proceduri speciale⁹ și/sau acordului prealabil al țărilor terțe în cauză.

Începând cu data retragerii, Regatul Unit nu va mai face parte din piața comună nucleară și nici nu va mai face obiectul acestor acorduri. În consecință, exporturile și importurile de produse nucleare, către și dinspre Regatul Unit, pot necesita o procedură specială și/sau acordul prealabil al țărilor terțe în cauză.

3. DIRECTIVA PRIVIND NORMELE DE SECURITATE DE BAZĂ¹⁰

Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului¹¹ – Directiva Euratom privind normele de securitate de bază – se aplică, inter alia, în cazul importului în Comunitate sau a exportului din Comunitate de materiale radioactive [a se vedea articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului]. Începând cu data retragerii, orice import de materiale radioactive din Regatul

⁸ Acord de cooperare între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) și Guvernul Australiei în domeniul utilizării energiei nucleare în scopuri pașnice, JO L 29, 1.2.2012, p. 4; Acord de cooperare între Guvernul Japoniei și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice în domeniul utilizărilor pașnice ale energiei atomice, JO L 32, 6.2.2007, p. 65; Acord de cooperare între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Unite ale Americii în domeniul utilizărilor energiei nucleare în scopuri pașnice, OJ L 120, 20.5.1996; Acord de cooperare în domeniul utilizărilor în scopuri pașnice ale energiei atomice dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) și Guvernul Canadei, JO P 60, 24.11.1959; Acord de cooperare între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei în domeniul utilizărilor pașnice ale energiei nucleare, JO L 261, 22.9.2006; Acord de cooperare în domeniul utilizării energiei nucleare în scopuri pașnice între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Guvernul Republicii Kazahstan, JO L 10, 15.1.2009; Acord de cooperare în domeniul utilizărilor energiei nucleare în scopuri pașnice între Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) și Guvernul Republicii Uzbekistan, JO L 269, 21.10.2003, p. 9.

⁹ Aceasta înseamnă, de exemplu, că statul furnizor ar trebui să obțină asigurări guvernamentale oficiale din partea statului destinatar cu privire la utilizările pașnice ale acestor produse în conformitate cu Orientările Grupului furnizorilor nucleari privind transferurile nucleare (INFCIRC 254, astfel cum au fost revizuite).

¹⁰ În ceea ce privește mărfurile (inclusiv cele care intră sub incidența domeniului de aplicare al acquisului Euratom) introduse pe piața UE înainte de data retragerii, UE încearcă să convină asupra unor soluții împreună cu Regatul Unit în cadrul acordului de retragere. Principiile esențiale ale poziției UE privind mărfurile introduse pe piață în temeiul dreptului Uniunii înainte de data retragerii sunt disponibile aici: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-goods-placed-market-under-union-law-withdrawal-date_ro. Vă atragem atenția asupra faptului că principiile esențiale ale poziției UE privind mărfurile se bazează pe o singură definiție a „introducerii pe piață” („prima punere la dispoziție pe piață”).

¹¹ Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante, JO L 13, 17.1.2014, p. 1.

Unit în Comunitate și orice export de materiale radioactive din Comunitate către Regatul Unit va trebui să respecte cerințele acestei directive. În special:

- articolul 20 din Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului stabilește cerințe specifice pentru întreprinderile care intenționează să importe un produs de consum; articolul 21 enumeră produsele pentru care importul și exportul sunt interzise. În plus, importul de produse de consum din țările terțe face obiectul unui control reglementar și al obligației de notificare și de obținere a unei autorizații (articolele 25 și 28);
- articolul 75 din Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului conține dispoziții specifice privind materialele de construcții care trebuie respectate înainte ca astfel de materiale să poată fi introduse pe piață în Comunitate¹²;
- Articolul 93 din Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului prevede obligația statelor membre de a încuraja instituirea unor sisteme menite să detecteze prezența contaminării radioactive în produsele metalice importate din țări terțe.

4. AUTORIZAREA TRANSFERURILOR/INFORMAȚII PRIVIND TRANSFERURILE¹³

Începând cu data retragerii, Regulamentul (Euratom) nr. 1493/93 al Consiliului privind transportul substanțelor radioactive între statele membre¹⁴ va înceta să se aplice transferurilor dintre un stat membru al UE-27 și Regatul Unit.

Directiva 2006/117/Euratom a Consiliului privind supravegherea și controlul transferurilor de deșuri radioactive și combustibil uzat¹⁵ instituie un sistem comunitar de supraveghere și control al transferurilor transfrontaliere de deșuri radioactive și combustibil uzat. Începând cu data retragerii, dispozițiile capitolului 2 din respectiva directivă privind transferurile intracomunitare vor înceta să se aplice transferurilor dintre un stat membru și Regatul Unit, iar dispozițiile capitolului 3 din respectiva directivă privind

¹² În sensul Directivei 2013/59 a Consiliului, „materiale de construcții” înseamnă „produse pentru construcții”, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 305/2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții. Articolele 13 și 2 alineatul (21) din Regulamentul (UE) nr. 305/2011 stabilesc obligații procedurale specifice pentru importatori, care trebuie îndeplinite atunci când se introduce pe piața Uniunii un produs pentru construcții provenind dintr-o țară terță. În consecință, atunci când introduc pe piață materiale de construcții importate din Regatul Unit, importatorii vor trebui să demonstreze conformitatea cu articolul 75 din Directiva 2013/59 prin aplicarea procedurii specifice importurilor definită la articolul 13 din Regulamentul (UE) nr. 305/2011 (în conformitate cu considerentele 17-21 din Directiva 2013/59).

¹³ Pentru o deplasare de mărfuri care a început înainte de data retragerii și se termină la acea dată sau ulterior („mărfuri navigante”), UE încearcă să convină asupra unor soluții împreună cu Regatul Unit în cadrul acordului de retragere. Principiile esențiale ale poziției UE cu privire la chestiunile legate de domeniul vamal necesare pentru o retragere ordonată a Regatului Unit din Uniune sunt disponibile la următoarea adresă: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-customs-related-matters-needed-orderly-withdrawal-uk-union_ro

¹⁴ Regulamentul (Euratom) nr. 1493/93 al Consiliului din 8 iunie 1993 privind transportul substanțelor radioactive între statele membre, JO L 148, 19.6.1993, p. 1.

¹⁵ Directiva 2006/117/Euratom a Consiliului din 20 noiembrie 2006 privind supravegherea și controlul transferurilor de deșuri radioactive și combustibil uzat, JO L 337, 5.12.2006, p. 21.

transferurile extracomunitare se vor aplica transferurilor referitoare la Regatul Unit.

Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive¹⁶ prevede norme pentru transferurile de deșuri radioactive dintr-un stat membru către o țară terță în scopul eliminării. Începând cu data retragerii, aceste cerințe se aplică transferurilor din UE-27 către Regatul Unit. În conformitate cu articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului, aceste norme includ:

- obligația de a informa Comisia înaintea transferului către o țară terță;
- obligația ca statele membre în cauză să fi încheiat un acord cu țara terță privind utilizarea unei instalații de depozitare definitivă;
- cerința ca instalația de depozitare definitivă să fie autorizată și în operare.

5. ALTE ASPECTE

Începând cu data retragerii, libertățile garantate în temeiul Tratatului Euratom, inclusiv libera circulație a bunurilor și a produselor¹⁷, a personalului calificat sau a unor persoane fizice sau juridice care doresc să participe la construcția de instalații nucleare, vor înceta să se aplice în relațiile dintre Regatul Unit și UE-27.

Site-ul internet al Comisiei în domeniul energiei nucleare (<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/nuclear-energy>) oferă mai multe informații de ordin general. Aceste pagini vor fi actualizate cu noi informații, dacă va fi necesar.

Comisia Europeană
Direcția Generală Energie

¹⁶ Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului din 19 iulie 2011 de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, JO L 199, 2.8.2011, p. 48.

¹⁷ Astfel cum se specifică în anexa IV la Tratatul Euratom.